

[contributors.ro](https://www.contributors.ro)

Va fi sau nu va fi război? Interviu cu Armand Goșu

contributors

48-60 minutes

Idei principale:

- *Tratatul și acordul propuse de Rusia Statelor Unite și NATO sunt mai degrabă ultimatumuri, dar ce prevederi conțin ele?*
- *Cum dorește Putin să arate arena internațională?*
- *Ciclurile din istoria Rusiei și dorința de revanșă*
- *Putin vrea să împartă lumea în sfere de influență după modelul Molotov-Ribbentrop*
- *De ce a acceptat administrația Biden să negocieze cu Kremlinul*
- *De ce este importantă Ucraina pentru Rusia*
- *Care sunt liniile roșii ale Rusiei și la ce sunt ele bune*
- *Situația politică internă din Ucraina*
- *Cât de puternică este astăzi armata ucraineană după șapte ani de modernizare*
- *De ce Putin crede că o Ucraină pro-occidentală nu există, și doar una pro-rusească*

- *Concluziile după video-conferința Biden-Putin*
- *Cum s-ar putea încheia negocierile cu Rusia de la Geneva și Bruxelles?*
- *Va renunța NATO la Deveselu ca să calmeze Rusia?*

Contributors: ***Criza internațională declanșată de masarea trupelor ruse la granițele Ucrainei a intrat în fază birocratică odată cu avansarea unor proiecte de tratat, de către ministerul rus de Externe. O scurtă recapitulare: la 7 decembrie, președinții Biden și Putin au o conferință video de două ore. Câteva zile mai târziu, Putin anunță că Rusia va prezenta propuneri concrete. La 15 decembrie, la Moscova, unui trimis special american i s-au înmânat proiectele de tratat. Un exercițiu de ciudată transparență, două zile mai târziu documentele sunt postate pe site-ul MAE al Rusiei. Ele sunt respinse, atât de NATO cât și de Casa Albă, însă americanii anunță că vor discuta cu rușii, pornind de la documentele avansate de aceștia. Vreau să faceți un inventar al ideilor din aceste documente. Ce ați reținut din ele?***

Armand Goșu: Aș începe prin a spune că seamănă cu un ultimatum, nu cu textul unui tratat. E mai degrabă un program de politică externă al Rusiei lui Vladimir Putin, nicidecum un text juridic. Fiecare articol, aproape fiecare paragraf încalcă principiile de drept internațional.

Concluzia mea este că nici măcar rușii nu cred că textul avansat poate servi ca bază de negocieri serioase. E mai degrabă o pârgă de presiune asupra americanilor. E un exercițiu propagandistic. Și un joc la intimidare, în care, cine clipește primul pierde.

Dacă vrei cu adevărat să negociezi ceva, nu publici înainte astfel de documente. Oricum, nu există precedent la ce a făcut acum Rusia.

Pentru că mi-ați cerut, o să amintesc conținutul principalelor articole. Deci.... Rusia și SUA se angajează să nu întreprindă nimic care ar putea afecta securitatea celeilalte părți. Să nu folosească teritoriul altei țări pentru a declanșa un atac armat împotriva celeilalte părți. Să nu amplaseze rachete cu rază scurt și medie și cu baza la sol care să poate lovi teritoriul celeilalte părți. Să nu desfășoare arme nucleare în afara țării și să readucă în țară armele din afara granițelor.

Cel puțin trei articole se referă la contextul ucrainean și la situația din bazinul Mării Negre din ultimele luni. Deja celebrul articol 4 prin care SUA se angajează să nu extindă NATO spre est și să respingă candidaturile fostelor republici sovietice în cazul în care vor cere să adere la Alianța Nord-Atlantică. Mai mult, SUA nu va desfășura infrastructură militară pe teritoriul fostelor republici sovietice care nu sunt membre NATO și nu va coopera militar cu acestea. Mai este un articol care prevede că părțile nu vor desfășura trupe și nici disloca armament în zone în care aceste acțiuni ar fi percepute ca o amenințare la adresa securității naționale de cealaltă parte.

Asta înseamnă că dacă vrei să aduci niște tancuri în România sau tunuri pentru un exercițiu de artilerie..... Rusia poate să spună, nu!

Chiar dacă mi-au scăpat unele detalii, sper că nu din cele importante, vă puteți face o idee despre ce încearcă să obțină Putin prin aceste negocieri. Totul în numele securității Rusiei care

se simte amenințată.

Celălalt document se intitulează acord, *saglașenie*, și ar fi între țările membre NATO și Rusia. Și acest document are ceva prevederi care par dedicate situației din zona Mării Negre. Părțile vor coopera pentru a evita incidentele de zbor în Marea Neagră. Vor împinge manevrele mai departe de frontieră. Se exclude extinderea NATO, în mod particular aderarea Ucrainei. Statele NATO renunță la orice activitate militară în Ucraina, în state din Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală. Și mai este un articol ciudat, care spune că părțile nu-și dislocă forțele militare și armamentul pe teritoriul unui alt stat european în plus față de ce erau staționate acolo în mai 1997.

Nu înțeleg, nu mi-e clar ce vor aici rușii. Asta poate însemna că orice militar sau armament NATO din România, Bulgaria, Polonia, Țările Baltice, să dau exemplul flancului estic, ar trebui evacuat și armamentul retras și revenită la situația dinaintea summit-ului NATO de la Madrid din 1997.

Ce uită Putin, este că SUA până la anexarea Crimeei nu și-a desfășurat trupe suplimentare pe flancul estic. Abia după 2014, deci după agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, NATO a adoptat decizii privind consolidarea flancului estic. Care flanc a rămas până astăzi, prea puțin consolidat, în fața amenințărilor Rusiei.

Intalnirea Biden-Putin de la Geneva din iunie 2021. Sursa: captura

BBC

Contributors: ***Tot ce ați amintit mai sus face parte din programul de politică externă a lui Putin, cel puțin așa ați afirmat. Cum explicați faptul că la 30 de ani după colapsul Uniunii Sovietice, Putin avansează această agendă?***

Armand Goșu: Vladimir Putin e nemulțumit de statutul Rusiei pe arena internațională și refuză să accepte primatul american și lumea monopolară, adică cu un singur centru major de putere, Statele Unite. Cum au făcut Germania și Japonia, după război, care au acceptat poziția dominantă a SUA și s-au integrat cu succes într-o pax americana.

Ce s-a întâmplat în ultimele trei decenii.... ține de ciclurile obișnuite din istoria Rusiei. După înfrângeri severe, Rusia traversează reforme politice, sociale, dar mai ales economice, își reface capacitatea militară și încearcă să-și ia revanșa. Sunt cicluri istorice ale Rusiei de mai bine de 300 de ani.

E ceva literatură pe subiect, iar tema a fost destul de dezbătută în mediile culturale moscovite, la mijlocul anilor '90. Am fost și eu influențat de această teorie iar asta se vede în primele articole despre Rusia pe care le-am publicat în reviste românești. Cred că n-a fost curs despre istoria Rusia la care să nu le vorbesc despre asta studenților mei.

Câteva exemple, pe scurt: Petru cel Mare a fost înfrânt de suedezi la Narva. S-a dedicat reformelor economice, a manufacturizat Rusia, iar la Poltava și-a luat revanșa în fața lui Carol al XII-lea. Înfrântă în războiul Crimeii, Rusia intră pentru două decenii în cel mai amplu ciclu reformator, și-și ia revanșa prin pacea de la Berlin. După ce Japonia i-a administrat o înfrângere severă, sub

presiunea revoluției, Nicolae II a trebuit să accepte reforme. Dar bolșevicii au ajuns la putere, astfel că Rusia a fost privată de potențial uriașele câștiguri pe care le-ar fi obținut dacă s-ar fi aflat în tabăra învingătoare după Primul Război Mondial. Și așa mai departe...

Mai recent, după prăbușirea Imperiului Sovietic și înfrângerea în Războiul Rece, Elțin și mai ales Putin au început reforme serioase care au permis refacerea capacității militare a Rusiei, care în ultimul deceniu a contestat deschis ordinea internațională dominată de americani. Iar acum, Rusia e suficient de puternică – cel puțin așa crede Kremlinul – ca să anuleze în favoarea sa, măcar o parte a consecințelor pierderii Războiului Rece și să-și ia revanșa. Acest cuvânt *revanșă*... e foarte important. *Revanșa* e motorul care pune în mișcare politica externă și de securitate a Rusiei.

Contributors: ***Am înțeles... Iar cele două documente prezentate de diplomația rusă reflectă felul în care Putin ar dori să arate lume. Și... ce se va întâmpla? Urmează o nouă împărțire a lumii? Să ne temem de război?***

Armand Goșu: Președintele Putin speră să intre într-o negociere serioasă, să treacă de etapa discuțiilor preliminare. Forțează discuții, consultări, negocieri, amenințând NATO și mai ales SUA, cu invadarea Ucrainei. Publicarea celor două documente... să

zicem că a fost primul pas; da, Putin a cerut foarte mult. Americanii au acceptat să discute pe tema securității Rusiei și vor răspunde celor două documente. Vor fi discuții, delegația americană se va întâlni cu rușii la Geneva, la 11 ianuarie, cu aliații din NATO la 12 ianuarie, la un Consiliu NATO-Rusia, pentru care Moscova tocmai și-a dat acordul, iar pe 13 va merge la OSCE. Nu uitați că și americanii și rușii se cunosc foarte bine, au o lungă experiență de negocieri acumulată în timpul Războiului Rece.

Nu e cel mai bun moment pentru americani, ar fi preferat să nu poarte nicio dată aceste negocieri. De cealaltă parte, președintele Putin crede că e cel mai bun moment pentru Rusia, nu vrea să-l rateze, astfel că va forța un aranjament de securitate. Se teme să nu piardă un context favorabil; la Moscova unii comentatori afirmă că Rusia trebuia încă de acum cinci ani să ceară garanții de securitate. Și analiștii moscoviți se tem că peste 10 ani lumea ar putea arăta cu totul altfel, după un conflict sino-american, în care Rusia să nu mai conteze.

Spuneați de împărțirea lumii.... poate că Putin dorește un nou Pact Molotov-Ribbentrop, să împartă Europa Centrală în sfere de influență. Cum bine ați sesizat, asta e miza propunerii Moscovei.

Discutie video intre Joe Biden Si Vladimir Putin, decembrie 2021.
Sursa BBC

Putin știe, în același timp, că documentele internaționale au o valoare de întrebuințare limitată. Din ele te poți retrage; sunt

prevăzute condiții pentru asta. Avem nenumărate cazuri în ultimul deceniu, cel mai recent ... tratatul de cer deschis, din care s-a retras Rusia. Rețineți că și SUA și Rusia s-au retras din mai multe tratate și acorduri, pentru că la un moment dat au considerat că prevederile sunt contrare intereselor lor. Așa că Putin se bazează pe forță, pe armata sa, pe tehnica ei de luptă, pentru a descuraja inamicul, nu pe hârtii cu multe semnături. În relațiile internaționale te temi de capacitatea militară a adversarului, nu-ți este frică de hârtii.

În politica externă și de securitate, frica joacă un rol important, decisiv în luarea deciziilor.

În cazul nostru, escaladarea crizei până la izbucnirea războiului depinde de mai mulți factori. Sunt câteva elemente pe care nu le cunoaștem, de la violența noului val de Covid, la starea vremii, la disponibilitatea SUA și NATO de a negocia în continuare cu Rusia, la rezistența la stres a conducerii Ucrainei, mă refer aici la președintele Zelenski și anturajul său imediat.

După tonul conferinței anuale de presă de la Kremlin... aici mai mult speculez, Putin mi s-a părut încrezător în șansele de succes în negocierea cu americanii. Doar și faptul că le-a stricat sărbătorile de iarnă la Departamentul de Stat și birocraților de la NATO, și este un succes pentru Rusia. Desigur, Putin vrea mult mai mult.

Contributors: ***Dar pentru americani nu este riscant să intre într-o negociere cu rușii? Ce câștigă?***

Armand Goșu: Câștigă timp. Nu le place, dar n-au de ales. Sunt obligați de context să negocieze. Nu vor să fie făcuți responsabili de o agresiune a Rusiei împotriva Ucrainei. Noua elită democrată

de la Washington nu vrea să conducă lumea. America s-a schimbat și pentru că lumea s-a schimbat mult. America nu mai vrea să fie solistă pe arena internațională, vrea să pună în operă coaliții cu geometrie variabilă. Cu Marea Britanie și Germania în Europa, în fața agresiunii Rusiei, cu Japonia și Australia în Pacific. Exista temerea că Putin ar putea face ceva nechibzuit în decembrie, când se împlinesc 30 de ani de la colapsul URSS. Ar fi fost o acțiune simbolică, știți că lui Putin îi place simbolistica, el crede că acum își șlefuește propria statuie din Panteonul Rusiei și-și pregăște locul din manualele viitoare de istorie. Runda de la Geneva o să aibă loc între Crăciunul și Revelionul pe stil vechi. Rușii se întorc din vacanța de iarnă după 15 ianuarie. Până la Olimpiada de iarnă de la Beijing, care începe la 4 februarie, urmează câteva săptămâni decisive. Diplomația rusă are o lună, începând cu 11 ianuarie, ca să-și dea seama dacă poate obține de la americani, măcar câteva din garanțiile la care visează. Vladimir Putin va merge la Olimpiadă. Șantajul Rusiei este evident: dacă SUA nu oferă garanții de securitate, măcar ceva din meniul compus de MAE al Rusiei în cele două documente, atunci Putin și Xi o să bată palma pentru o solidă axă anti-americană. Poate chiar în februarie, la Olimpiadă, acolo, pe loc...

Din ce spuneți, americanii sunt cu spatele la zid. Astea înseamnă că vor fi obligați să facă concesii? Adică să dea garanții de securitate Rusiei.

Armand Goșu: Cred că acesta este planul diplomației rusești. Cât privește diplomația americană... aici n-am expertiză, iar cei câțiva prieteni pe care-i am la Washington sunt mai degrabă rezervați. În primul rând, Joe Biden e obligat să se concentreze pe agenda internă, care e foarte complicată. Adăugați Covidul, tocmai a

Început un nou val. America n-a fost niciodată atât de divizată, cum este astăzi. Iar diplomația americană nu pare în cea mai bună formă. Nu mi-e clar ce decide Antony Blinken... după ce a declarat că e împotriva Nord Stream 2 iar peste o săptămână Merkel și Biden au binecuvântat proiectul. Se vede că lobby-ul german la Washington e mai puternic decât secretarul de stat. Iar deciziile majore le ia președintele Joe Biden, personal. De aproape un an, Departamentul de Stat are cu totul alte priorități și e fisurat între grupurile de lobbști democrați iar grija lui Blinken e să țină un echilibru între aceste grupuri.

Reprezentanța permanentă a SUA la NATO o are în frunte pe doamna Julianne Smith, colaborator apropiat al președintelui Biden, ceea ce e foarte bine. Prioritatea americanilor e negocierea Conceptului Strategic a Alianței, cu accent pe simultaneitatea strategică, pentru ca NATO să facă față la două amenințări simultane, China și Rusia. Urmează alte două documente fundamentale ale administrației Biden, strategia de securitate și cea de apărare.

Ele vor surprinde un detaliu foarte important pentru Europa Centrală și de Est. China, și nu Rusia, va fi cel mai important inamic al SUA pentru următoarele decenii. Deci, din punct de vedere strategic, americanii nu au nevoie de Ucraina. Taiwanul e mult mai important pentru americani decât Ucraina, acolo își joacă soarta credibilitatea garanțiilor americane. În privința Rusiei, se pot imagina mecanisme de descurajare, cu flancul estic al NATO, din Estonia până în România, consolidat. Câteva mii de soldați la frontiera răsăriteană a NATO nu schimbă echilibrul strategic din regiune. Important este că americanii dau satisfacție românilor, polonezilor și balticilor și-i păstrează loiali. În ce privește Ucraina...

nu cred că americanii sau alți membri ai Alianței Nord Atlantice se gândesc să construiască baze militare la Harkov sau Dnepropetrovsk.

Însă, dacă rușii atacă Ucraina, desfășurarea americană pe flancul estic va continua, din Țările Baltice și până în România, va crește numărul militarilor, echipamentelor, tehnicii de luptă. A repetat-o Jake Sullivan, consilierul pe securitate al președintelui Biden.

Tot nu mi-ați răspuns la întrebarea dacă americanii vor da rușilor garanțiile de securitate pe care aceștia le cer.

Armand Goșu: Nu cred că soluția pentru Vest este să facă concesii, pentru că s-a revenit la logica Războiului Rece. După o etapă de *containment* America intra în perioade de discuții, negocieri, chiar ceva concesii tactice. Deci, potrivit logicii Războiului Rece, americanii ar trebui să trimită câteva mii de soldați în Dobrogea, unde e cea mai apropiată bază NATO de zona Donbass pentru a consolida flancul estic. Soldați, tehnică de luptă, rachete cu rază medie, adică ceva solid. După ce și-ar întări flancul estic, logic ar fi fost în România și Bulgaria, Statele Unite ar fi putut intra în etapa discuțiilor, negocierilor. Dar consolidarea flancului estic ar însemna anularea Actului fondator NATO-Rusia, ceea ce Vechea Europă nu acceptă.

Predați politică externă sovietică la Universitate, iar acum afirmați că Putin se inspiră din experiența Războiului Rece. Vă întreb, actuala situație tensionată este comparabilă cu criza rachetelor din Cuba. De asemenea, se vorbește despre finlandizarea Ucrainei. Sunt acestea soluții la actuala criză. La ce să ne așteptăm?

Armand Goșu: Ar fi o criză a rachetelor pe dos. Adică SUA joacă

acum rolul Uniunii Sovietice. Analizistii ruși au propus această comparație, care a fost preluată și de comentatori occidentali. În toamna 1962, Hrușcirov a dus rachete în Cuba, de unde puteau lovi principalele orașe de pe coasta de vest a Statele Unite, având o rază de 2.000 km. Acum, americanii sunt acuzați că aduc sisteme de rachete în apropierea granițelor Rusiei. Numai că, rachetele americane nu s-au mișcat spre Est. Ceea ce nu-l împiedică pe Putin să acuze că de la baza de la Deveselu ar putea fi folosită pentru a trage cu rachete spre Moscova.

Sunt și comentatori care compară comportamentul liderilor politici în cele două momente. Pe lângă Putin care se joacă cu lumânarea aprinsă într-un depozit de artificii, Hrușcirov pare un monument al echilibrului și predictibilității.

S-a vorbit mult despre finlandizarea Ucrainei. S-ar putea face dacă ar exista încredere între Rusia și Occident, ceea ce nu se întâmplă acum. Ar presupune cheltuieli militare exorbitante pentru Ucraina, pentru că cel mai bun garant al neutralității este o armată bine antrenată și echipată. Și ar trebui să presupună un premiu, cum ar fi aderarea Ucrainei la Uniunea Europeană. Numai că nici UE nu se grăbește să deschidă porțile fostelor republici sovietice.

Recentul summit al Parteneriatului Estic confirmă ce vă spun.

În criza actuală, cu Ucraina amenințată de o invazie rusească, vor face sau nu americanii concesii?

Armand Goșu: Depinde. Dacă americanii vor să elimine posibilitatea unui atac al Rusiei împotriva Ucrainei ar trebui să-i ofere ceva lui Putin. De pildă recunoașterea anexării Crimeii, oricum occidentalii n-o să verse sânge pentru a-i alunga pe ruși din peninsulă. Sau progrese notabile prin presiuni asupra Kievului,

În sensul dorit de Kremlin, în reglementarea conflictului din Donbass. Deci o validarea a interpretării dată de Rusia acordurilor de la Minsk. Sau să promită Moscovei că Ucraina nu va fi primită în NATO. Că Alianța nu se va extinde spre Est. Cu alte cuvinte, Occidentul va recunoaște Rusiei o zonă de influență. Oricum, Biden a declarat că nu vede Ucraina în NATO în următorii 10 ani. De ce 10 și nu 20?

Celălălat scenariu, la fel de plauzibil ca și cel despre care am vorbit mai devreme, conține și elementul unei agresiuni, nu neaparat un război clasic. Să presupunem că americanii vor avea susținerea europenilor din NATO care sunt dispuși să meargă la război pentru Ucraina. Dacă văd că aliații lor sunt determinați să reziste Rusiei, o să discute, negocieze...luni și ani de zile, fără să acorde nimic din garanțiile pe care le cere Putin și atunci, astfel de crize o să tot apară în următorii trei ani. Și, foarte probabil, o să vedem și episoade de războaie locale, care vor dura câteva zile, maxim săptămâni. În ciuda a tot ce s-a spus și scris, a unor hărți de operațiuni publicate de presa internațională, Rusia nu are capacitatea să ocupe militar întreaga Ucraină. Cel mai probabil vor fi operațiuni limitate în zona Donbass sau maxim la ce era proiectul inițial Novorosia.

Ce înseamnă războaie locale, la ce fel de operațiuni vă gândiți?

Armand Goșu: De pildă, operațiuni purtate de unități speciale de mercenari "Wagner". "Wagner" a apărut în Donbass, în 2014-2015, s-a extins apoi în Siria, Libia, centrul Africii, America de Sud. Abia după 7 ani UE a adoptat măsuri împotriva mercenarilor ruși, nu se știe cât vor fi acestea de eficiente.

Ca să-i parafralez pe ideologii de ieri ai Kremlinului care spuneau *nazad k Leninu* (“Înapoi la Lenin!”), spun și eu astăzi *nazad k Putinu*. Să-l citim cu atenție pe Putin. Cum descrie Putin războiul din Ucraina? Drept un război intern, un război civil.... Cum o să arate? Ne spune secretarul Consiliului Rus de Securitate, Patrușcev, colaboratorul apropiat al lui Putin: Ucraina o să arate ca Afganistanul, după retragerea americanilor.

S-a scris mult despre faptul că Rusia dorește să mai anexeze cel puțin un culoar lat de 40-50 km, care să lege regiunea Donbass, prin Mariupol, de Crimeea, pe unde să aducă apă, pentru că în peninsula este o mare secetă, iar ucrainenii au un sistem de a livrarea apei.

Armand Goșu: Sunt diverse scenarii. Cel despre care vorbiți este foarte popular printre cei care gândesc în paradigmă militară. Uriașele baze militare din Crimeea sunt vulnerabile prin absența unui cordon teritorial care să lege peninsula ucraineană cu teritoriul Federației Ruse, cu regiunea Donului. Numai că Putin a dovedit-o în 2014-2015 nu gândește în termeni militari, ci politico-strategici. El vrea toată Ucraina, nu doar fâșii din ea. Dar s-a trezit că timpul nu e de partea lui. Și a decis să acționeze.

De ce? Ce s-a schimbat în politica Rusiei, care să explice aceste concentrări de trupe la frontiera cu Ucraina?

Armand Goșu: Obiectivul strategic a rămas același. Ceea ce s-a schimbat e contextul intern ucrainean, contextul regional și a avansat – cu ajutorul consilierilor militari străini – modernizarea armatei ucrainene și transferul de tehnică militară modernă către Ucraina.

Dacă ne uităm la ce se întâmplă pe scena politică de la Kiev

vedem că popularitatea președintelui Vladimir Zelenski, care a câștigat alegerile cu peste 73%, a scăzut serios. Mai mult, sondajele indică o scădere dramatică a partidului prezidențial, *Sluga naroda* care câștigase alegerile parlamentare acum doi ani și are o majoritate confortabilă în Rada Supremă de 250 deputați din totalul de 450. Până în toamna 2020, deci la un an și jumătate de la alegeri, *Sluga naroda* a pierdut jumătate din simpatizanți. Scăderea a continuat. Sondaje de acum câteva luni indicau o cotă de 15%, astfel partidul prezidențial a pierdut aproape 30 de procente în doi ani și jumătate... ceea ce este enorm! Zelenski și partidul său au venit la putere pe un val de anti-corupție. Speranțele au fost mari. Așteptările au fost uriașe. Iar puterea a livrat prea puțin, tocmai pe anti-corupție. Să vină secretarul de stat american, Anthony Blinken să-ți spună că din bugetul Ucrainei se fură 40 miliarde de dolari, iar miniștrii guvernului de la Kiev ridică din umeri... e limpede că lucrurile nu pot continua așa.

Asta explică, cel puțin parțial, de ce a crescut popularitatea principalului partid de opoziție, care e și un partid pro-rus, *Platforma opoziției – Pentru viață*, condus de Viktor Medvedciuk, prieten personal al președintelui Vladimir Putin. De altfel, liderul de la Kremlin a fost nașul de botez al fiicei oligarhului ucrainean, care pe atunci era șeful administrației prezidențiale a președintelui Leonid Kucima. Medveciuk e un personaj foarte, foarte sulfuros. Ar fi un subiect de serial pe Netflix.

La începutul verii anului trecut, împotriva deputatului Medvedciuk, procurorul general al Ucrainei a început cercetările sub acuzația de trădare, colaborare cu organizație teroristă... sunt mai multe capete de acuzare, toate spectaculoase. Ancheta nu s-a încheiat, „omul lui Putin din Ucraina” – cum este considerat – e în

continuare consemnat la domiciliu. Încă un detaliu important: puțin înainte de începerea anchetei procuraturii, două canale de televiziune controlate de Medvedciuk și mai multe portaluri de internet au fost închise. Trebuie să știți că din cauză că după anexarea Crimeii posturile rusești au fost interzise în Ucraina, propaganda rusă s-a scurs prin media holdingul lui Medvedciuk.

Rețineți conturul personajelor și dinamica lor din fotografia scenei politice de la Kiev: „omul lui Putin” amenințat de o condamnare pentru trădare un lung proces, probabil o condamnare, ceea ce scoate din joc cea mai importantă piesă a Kremlinului, de pe tabla politică ucraineană; arsenalul propagandistic al Rusiei scufundat; președintele Zelenski și partidul său pierd din popularitate, ceea ce, fără îndoială, creează o anumită nervozitate pe culoarele puterii, la Kiev. Nu e vorba de panică, alegerile sunt departe, președintele și parlamentarul n-au ajuns nici măcar la mijlocul mandatului.

Să nu uit, alte trei potențiale motive de criză. E vorba de ancheta publicată recent de *Bellingcat* privind operațiunea senzațională a serviciului secret al armatei ucrainene împotriva mercenarilor ruși „Wagner”. Dacă mai țineți minte... rușii arestați la Minsk de KGB, sub acuzația că pregăteau o lovitură de stat împotriva lui Lukașenko, în iulie 2020, cu două săptămâni înaintea alegerilor prezidențiale din Belarus. Ei au fost atrași, aduși acolo de serviciile ucrainene, și nu au fost capturați pentru că ar fi fost o defecțiune în lanțul de comandă de la Kiev. În ultimul moment, din rațiuni politice, s-ar fi renunțat la operațiune. Se vorbește de trădare, de agentură rusească la cel mai înalt nivel al puterii... Suspiciunile privesc persoane din anturajul președintelui Zelenski. A doua temă cu potențial uriaș de criză: acuzația de complot și pregătire a unei

lovituri de stat la 1 decembrie, de forțe politice pro-rusești, în care este implicat oligarhul Rinat Ahmetov, patronul clubului Șahtior Donețk.

Mercenari "Wagner"

A treia este ancheta pentru trădare națională într-un dosar deschis de procuratură împotriva fostului președinte Petro Poroșenko. S-a întâmplat acum câteva zile. Poroșenko e în Polonia, de unde a promis că se va întoarce la mijlocul lunii ianuarie, după Crăciunul pe stil vechi. Întrebat de presă despre acest caz, Zelenski a răspuns în stilul lui Putin, nu știu, nu cunosc, o să mă informez. Au reacționat imediat ambasadele SUA și Marii Britanii, cu postări de rețele sociale. Poroșenko are multă trecere la Washington, mai ales în mediile democratice. A avut contracte cu importante case de lobby de acolo, a împărțit generos sume mari de bani în dreapta și în stânga, ca să obțină susținere pentru agenda ucraineană. Amintiți-vă măcar și de fiul actualului președinte Biden care a făcut mulți bani la Kiev. Iar lista e cu mult mai lungă, nici nu vă puteți imagina cât e de lungă.

Să deschizi în același timp, așa de mult fronturi de luptă, cu adversari atât de dificili, cred că e o eroare strategică majoră din partea lui Zelenski.

Ce legătură are ce spuneți dvs cu acțiunile militare ale Rusiei la granițele Ucrainei?

Armand Goșu: Are legătură pentru că narațiunea promovată de Kremlin pleacă de la această viață politică agitată. Ce spune Putin, și dezvoltă apoi diverși analiști, purtători secundari de mesaj. Președintele Zelenski și partidul său sunt la o cotă minimă de popularitate și vor să-și crească ratingul printr-o campanie militară în Donbass, împotriva separatiștilor pro-ruși. Deci, agresorul ar fi Ucraina, iar ținta ar fi zonele din Donețk și Lugansk controlate de separatiști care formează acele republici populare pro-ruse. În media rusească, Zelenski e comparat cu Mihail Saakașvili, iar evenimentele de acum, cu cele din vara 2008, care au dus la războiului de cinci zile, cunoscuta invazie rusească din Georgia. Ideea de bază, atunci și acum, este că Rusia sare în ajutorul victimei, atunci Osetia de Sud, astăzi separatiștii din Donețk și Lugansk.

E o narațiune destul de sofisticată, șlefuită de instituții influente de la Moscova, de cercetători și universitari ruși importanți, care produc articole ce sunt imediat traduse în engleză și au o difuzare internațională surprinzător de bună. Mă gândesc la *Russian International Affairs Council*.... Sunt semnături prestigioase acolo, Andrei Kortunov, Feodor Lukianov.

De pildă, Kortunov scrie că din cauza pierderii popularității, Zelenski ar putea fi atras de scenariul unui „mic război victorios”, sintagmă folosită la începutul secolului al XX-lea de ministrului de

interne Pleve, care l-a împins pe Nicolae II să declare război Japoniei, război pe care Rusia l-a pierdut, iar rezultatul direct al războiului l-a reprezentat Revoluția de la 1905. Andrei Kortunov dar și alți experți ruși spun că Zelenski s-ar fi inspirat din exemplul lui Ilham Aliev, președintele Azerbaidjanului, care a făcut un război cu Armenia, anul trecut, iar acum a devenit erou național la Baku. Pentru a întări acest scenariu, experții ruși care-l difuzează fac trimitere la un articol al lui Taras Kuzio, britanic, profesor în Canada, dacă nu cel mai bun, cu siguranță unul dintre primii trei experți occidentali în probleme ucrainene. Articolul este despre cum s-a modernizat armata azeră, cum a colaborat cu Israel și cu Turcia, cum și în ce fel ar trebui Zelenski să se inspire din exemplul azer. Numai că Taras Kuzio are rezerve când vorbește despre perspectiva unei campanii victorioase a ucrainenilor și spune că situațiile sunt diferite, că forțele pro-ruse din Donbass sunt mult superioare unităților regulate armene din Nagorno Karabah și că separatiștii pot fi sprijiniți de militarii ruși, masați la frontieră.

Se discută mult despre modernizarea armatei ucrainene, despre creșterea capacității ei de luptă. Sunt adesea amintite dronele Bairaktar pe care Ucraina le-a cumpărat de la Turcia, motiv pentru care Rusia ar fi foarte îngrijorată. Am întâlnit argumentul că Putin ar fi obligat să facă război acum, când ar putea obține victoria. Dacă nu se grăbește, armata ucraineană va deveni mai puternică iar rușii nu pot s-o mai înfrângă.

Armand Goșu: Sigur că are sens acest argument. În vară, în prima și singura de care știu operațiune militară mai amplă cu utilizarea dronelor Bairaktar, ucrainenii au înregistrat un succes notabil în fața milițiilor separatiste. Moscova este realmente

Îngrijorată de creșterea capacității de luptă a armatei ucrainene. O înfrângere ar fi un coșmar pentru regimul Putin, ar fi începutul sfârșitului, fără nici un dubiu. Regimul său autoritar a fost susținut și are încă o cotă surprinzător de mare de popularitate pentru că livrează victorii militare, reface prestigiul Rusiei, pregătește revanșa Rusiei în fața americanilor. Și pe lângă toate acestea, mai și plătește pensiile la timp.

Drona Bairaktar

În cazul republicilor separatiste din Donbass....ar fi de spus câteva lucruri. În ciuda faptului că Putin repetă acuzația că Ucraina este de vină pentru blocarea implementării acordurilor de la Minsk, Rusia a avansat în anexarea *de facto* a celor două republici separatiste. A distribuit în Donbass peste jumătate de milion de pașapoarte și cetățenii, din care peste 250 de mii au participat la alegerile parlamentare din septembrie. Valuta celor două republici populare este rubla rusească, iar economic zona este integrată în spațiul economic rusesc. Sunt partide politice la Moscova care militează deschis pentru anexarea celor două republici la Federația Rusă, însă Putin respinge acest scenariu. Deocamdată.

Nu întâmplător, în cele două documente avansate de Ministerul Rus de Externe se insistă asupra faptului că NATO și americanii trebuie să înceteze orice colaborare militară cu Ucraina. În nenumărate rânduri, președintele Putin, miniștrii ruși de Externe și ai Apărării, au acuzat faptul că securitatea țării lor este direct amenințată de transferul de armament occidental și antrenarea de către instructori din țările NATO a trupelor ucrainene. Deci, Moscova se teme de armata ucraineană, presupun că are motive serioase. E limpede că armata ucraineană e mai bine înarmată, mai bine antrenată și mai bine condusă decât era în 2014. Iar peste câțiva ani, rușilor le va fi și mai greu să-i învingă pe ucraineni. Deci speranța lor e să forțeze acum, cât încă mai au șanse, o campanie decisivă, în urma căreia să obțină acea victorie care va duce la o reglementare pe termen mai lung a diferendului cu Ucraina.

După întâlnirea Biden-Putin de la Geneva din vară începuse un dialog între Rusia și SUA care detensionase relația. Cum explicați această escaladare? Era inevitabilă?

Armand Goșu: Cred că mulți am citit greșit summitul de la Geneva. La nici o lună după consumarea lui, Putin a publicat un articol intitulat cam așa... "Unitatea istorică a rușilor și ucrainenilor". Principala teză: rușii și ucrainenii sunt un singur popor, un tot întreg, *edinoe țeloe*....spune Putin. La mijlocul lunii iulie, când a fost postat pe site-ul Kremlinului, articolul lui Putin mi s-a părut o colecție de lucruri deja spuse de către președinte. Ca și cu alte ocazii, Putin vine cu propria sa versiune asupra unui mileniu de istorie de interacțiune între centru (Moscova) și periferie (Ucraina, denumire ce provine din rusa veche, *okraina*, margine, periferie). La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui al XX-

lea, austriecii au inventat identitatea ucraineană în Galiția ca o contrapondere la mișcarea națională poloneză și pentru a lovi în sentimentele filo-ruse ale populației. Nici măcar această teză nu este nouă. Urmează o descriere a anilor 1917-1920, cu diversele republici ucrainene declarate, cu războiele purtate de ele, cu Petliura, obsesia Kremlinului, și formarea Ucrainei Sovietice. După care vine un paragraf interesant, asta mi se pare ceva nou, despre ucrainizarea rușilor, anii 1920 – începutul anilor 1930....e vorba de politica de *korenizația* adică de re-etnicizare, de revenire la rădăcinile etnice ale populației respective. În Transnistria, de pildă, sovieticii au românizat, moldovenizat ruși și ucraineni. Aici, în Ucraina, procesul de *korenizația* – spune Putin – a fost unul de ucrainizare a rușilor. Și tot în acest articol – dacă-mi amintesc bine – Putin acuză politica națională sovietică că e vinovată de împărțirea slavilor de răsărit în trei ramuri, bieloruși, ruși și ucraineni. Teza lui Putin fiind aceea că e vorba de un singur popor, nu de trei. Partea finală, ultima treime a articolului, e despre Ucraina post-sovietică. Sunt și lucruri pe care le-a mai spus, dar și câteva accente noi.

Pentru prima dată mi s-a părut clar exprimată o teză care contestă granițele și chiar existența mai multe foste republici sovietice. El zice așa: în decembrie 1922 tratatul de uniune a fost semnat de patru republici sovietice. Odată ce au ieșit din URSS, ele trebuie să revină la granițele de atunci. Toate celelate modificări de frontieră trebuie analizate, negociate, pentru că baza lor juridică a fost anulată acum 30 de ani. Putin chiar spune undeva: trebuie să pleci cu cei ai venit, să nu iei mai mult.

În 1922, Peninsula Crimeea era parte a Republicii Ruse, asta e motivul pentru care Putin vine cu teoria aceasta. Deci, dacă

aparținuse Rusiei, și nu Ucrainei în 1922, trebuia să se întoarcă la Rusia, după desființarea URSS, conform președintelui rus.

Armand Goșu: Exact. La Ucraina au fost alipite în 1939-1940 foste teritorii poloneze, românești. Și nu privește doar Ucraina acest avertisment. În 1922 nu existau republicile sovietice din Asia Centrală, toate erau în componența Republicii Federative Ruse.

Și, continuă Putin, Rusia a ajutat Ucraina independentă după 1992, cu gaz livrat la preț scăzut. În 20 de ani, Rusia ar fi subvenționat (doar prin gaz la preț scăzut) Ucraina cu 80 de miliarde dolari. Aproximativ, putem controla dacă vreți.

Pe scurt, în loc să colaboreze cu Rusia, elita de la Kiev a ales să fundamenteze independența Ucrainei pe negarea propriului trecut, a falsificat istoria și a vorbit despre perioada în care Ucraina a fost parte a Imperiului rus și a URSS ca despre ocupație. Occidentul e vinovat pentru că el a promovat teza “Ucraina nu e Rusia”, pentru a crea o falsă identitate ucraineană. De un deceniu, Occidentul a trecut la o fază superioară, promovează teza “Ucraina este anti-Rusia”, care conduce la o politică lingvistică și religioasă de rupere a legăturilor cu Rusia și de asimilare forțată a rușilor, de făurire a unui stat mono-etnic condus de o elită fascistă. Lovitura de stat de la Kiev – așa numește Putin victoria Euro-Maidanului și fuga fostului președinte Viktor Ianukovici – ar fi provocat război civil, în care milioane de oameni, din Crimeea și Donbass, au respins proiectul anti-Rusia.

Și intervenția Rusiei în Crimeea, “omuleții verzi”, anexarea, doborârea avionului malaezian cu aproape 300 de oameni la bord, miile de victime, toate acestea unde sunt? Putin nu

spune nimic despre ele?

Armand Goșu: Totul e răstălmăcit. Putin crează o altă falsă realitate, când nu inventează pur și simplu, denaturează fapte și evenimente... știu... e halucinant. De cauza asta, puțină lume are răbdare să-l citească cu atenție.

Mă duc direct la concluzii, cred că nu mai aveți răbdare, dar insist spunând că acest text, și altul al lui Dmitri Medvedev, tot pe tema Ucraina, sunt foarte importante. Deci: Ucraina independentă nu mai există astăzi pentru că – spune Putin – instituțiile centrale, ministerele, armata, serviciile secrete, sunt penetrate de consilieri occidentali; Ucraina e teatru de manevre pentru NATO care și-a desfășurat acolo infrastructura. Iar – acum e foarte important – o Ucraină suverană poate exista doar în parteneriat cu Rusia. Deci, ciuntind Ucraina, Putin pretinde că luptă pentru eliberarea ei de ocupații occidentale, pentru a reda suveranitatea Ucrainei. Curioasă logică, nu?

Înțeleg că a urmat un alt articol, al lui Dmitri Medvedev, fostul premier, care repetă ideile lui Putin. Nu e nevoie să vorbiți și despre el. Ce semne au mai fost despre această escaladare a tensiunii în relația Rusia-Ucraina?

Armand Goșu: Vladislav Surkov, fost consilier prezidențial care are reputația că citește gândurile președintelui Putin, a publicat un articol în care sugerează o nouă etapă în istorie, în care Rusia exportă haosul, e activă în politica externă, după ce și-a consolidat structurile interne.

A scăpat atenției publicului insistența cu care Putin, în convorbirile telefonice cu Merkel și Macron, pe marginea crizei de la granița dintre polonezo-lituaniano-bielorusă, vorbea despre Ucraina.

Numărați rândurile în comunicatele Kremlinului și descoperiți că jumătate din spațiu era alocat Ucrainei, deși subiectul era altul. Scrie în comunicate despre conflictul intern ucrainean, despre politica distructivă a Kievului care pune accent pe mijloacele militare în rezolvarea crizei din Donbass, de utilizarea dronelor în război, de rolul destabilizator al manevrelor provocatoare ale NATO în Marea Neagră. Pentru Macron și Merkel ar fi trebuit să sune sirena după aceste discuții cu Putin. Trebuia să fie foarte clar că urmează ceva dramatic la granița cu Ucraina.

În primele zile ale crizei migranților care forțau granița cu Polonia, Putin dă un interviu canalului *Rossia*, asta e televiziunea de stat. Începe cu Belarus și Aleksandr Lukașenko, după restul, adică mai mult de jumătate este despre Ucraina.

Discusurile din fața Colegiilor ministerelor de Externe și Apărării, al doilea înaintea Crăciunului, primul la mijloc de noiembrie, anunță parte din pachetul de garanții cerute de Rusia atât americanilor cât și de la NATO.

Discuția de la un forum de investiții de la Moscova, unde explică că o rachetă trasă de pe teritoriul Ucrainei poate să lovească capitala Rusiei în 7-10 minute, iar o rachetă supersonică în 5 minute.

Întâlnirea de la Stockholm, la ministeriala OSCE între Blinken și Lavrov, de la 1 decembrie. Deci, ar fi nesperios să afirm că cererile de garanție rusești, chiar în forma în care sunt ele astăzi, au apărut din senin și erau imposibil de anticipat.

Și urmează, la 7 decembrie, conferința online între Biden și Putin de la care lumea aștepta o detensionare a situației de la frontiera ruso-ucraineană.

Armand Goșu: Care n-a mai venit. Deși a durat peste două ore, din comunicat Kremlinului rezulta că ceva nu e în ordine. În primul rând, cele două press release-uri erau prea diferite. Casa Albă un text de maxim 10 rânduri, în care amintește că președintele Biden exprimă serioase îngrijorări privind situația de la granițele Ucrainei a cărei integritate teritorială și suveranitate o susține și cheamă la de-escaladare și revenirea la mijloace diplomatice. Și – important – amenință Rusia cu măsuri economice și nu doar economice în cazul escaladării.

Пресс-служба / Выступления официального представителя / Официальные заявления /

10.12.2021 18:10

Заявление МИД России о диалоге с США и другими странами Запада относительно выработки гарантий безопасности

2570-10-12-2021

Отмечаем выраженную Президентом США Дж.Байденом в ходе состоявшегося 7 декабря с.г. разговора с Президентом В.В.Путиным готовность к налаживанию серьезного диалога по вопросам, касающимся обеспечения безопасности Российской Федерации. Такой диалог остро необходим сегодня, когда отношения между Россией и коллективным Западом продолжают деградировать и подошли к критической черте. Вместе с тем в последние дни множатся различные вольные интерпретации нашей позиции. В этой связи считаем необходимым еще раз разъяснить следующее.

Напряжение конфронтации в отношении нашей страны абсолютно неприемлемо. В качестве предлога используется ситуация на Украине, в отношении которой Запад взял курс на поощрение русофобии, выгораживание действий киевского режима по срыву Минских договоренностей и подготовке к силовому сценарию на Донбассе.

Вместо того, чтобы одернуть своих украинских протезе, страны НАТО подталкивают Киев к агрессивным шагам. Иначе нельзя интерпретировать участвовавшие внеплановые учения США и их союзников в Черном море.

Declaratia Ministerului de externe al Rusiei privind dialogul cu SUA privind garanțiile de securitate, publicată la 10 decembrie

Comunicatul Kremlinului are două pagini și jumătate. Ucraina este principalul subiect și aici. Dar – oarecum previzibil – abordarea este total diferită. Comunicatul rusesc spune că cei doi șefi de stat discută despre criza internă și absența progresului în realizarea acordurilor de la Minsk. Putin s-a declarat îngrijorat de acțiunile ucrainenilor în apropierea graniței. Nu Rusia ar fi de vină ci chiar NATO e responsabil pentru criza actuală, de vreme ce a dislocat echipament militar la granițele Rusiei. Și aici – atenție, vă rog! – Rusia vrea garanții ferme, consemnate juridic, adică vrea tratate

scrise, care să excludă clar extinderea NATO spre Răsărit și dislocarea la granițele Rusiei a unor sisteme de luptă ofensive. Termenul în rusă este *udarnâh nastupatelnâh sistem voorujenii*. Comunicatul Kremlinului mai spune că cei doi președinți vor forma echipe ce vor purta consultări în probleme sensibile.

Încă odată, atenție la cele două comunicate! Rusia spune că Putin în discuția cu Biden a cerut garanții solide, fixate juridic care să excludă extinderea NATO și dislocarea în statele vecine cu Rusia a armelor ofensive. Abia câteva ore mai târziu, consilierul pe securitate al Casei Albe, Jake Sullivan, într-o conferință de presă, spune trei lucruri în logica Războiului Rece: dacă Rusia invadează Ucraina, Vestul va răspunde cu sancțiuni economice fără precedent; ucrainenii vor primi tehnică militară defensivă suplimentară ca să facă față invaziei; și – cel mai important – NATO va trimite pe flancul estic capacități militare suplimentare pentru a-l consolida, ca răspuns la acțiunile rusești de escaladare. În timpul conferinței, răspunzând unei întrebări, Sullivan afirmă că aliații de pe flancul estic, balticii, România, Polonia vor fi profund îngrijorați în cazul unei invazii a Ucrainei pentru securitatea lor și așteptăm să ceară SUA să desfășoare în țările lor capacități militare suplimentare. Asta ar fi etapa de descurajare. Acum, urmează cea de negociere, deci ar fi oarecum în logica Războiului Rece. Sullivan afirmă că SUA și aliații europeni vor începe discuții privind îngrijorările strategice ale Rusiei privind Occidentul și ale Occidentului privind Rusia. Deci, nu garanții, ci discuții despre îngrijorările celor două părți.

În Crimeea și Kaliningrad rușii au instalații de excludere A2/AD, care formează o umbrelă, ce nu poate fi combătută cu armament clasic. N-ar fi trebuit o modificare de strategie din

partea americanilor?

Armand Goșu: Strategia asumată de SUA după 2014 este una de descurajare prin consolidarea flancurilor. Pe coordonatele Actului Fondator NATO-Rusia. Renunțarea la strategia de *deterrence by reinforcement* nu poate să fie o decizie unilaterală a Washington-ului pentru că ar arunca în aer coeziunea alianței. Vechea Europa insistă pentru menținerea Actului Fondator NATO-Rusia. E ceva vechi, depășit, cred că ar trebui renunțat la el, dar e un pas complicat, pentru că mulți europeni refuză. Tocmai această sensibilitate e folosită de americani, aici este amenințarea lui Sullivan: dacă invadați Ucraina, nu mai putem reveni la Actul Fondator NATO-Rusia și consolidăm masiv flancul estic.

Acum... la întrebarea dumneavoastră. Colegi care se pricep mai bine decât mine la aspectele militare, mi-au atras atenția că în epoca A2/AD, anti-acces și excludere aeriană, ar trebui reanalizat cât de eficientă și adecvată mai este descurajarea prin *reinforcement*. E un moment foarte bun pentru o astfel de discuție, pentru că acum se dezbate Noul Concept Strategic.

Revenim la garanțiile pe care le cere Rusia. Tot ce a urmat în zilele următoare conferinței video din 7 decembrie, a consolidat narațiunea lui Putin. Rusia bate cu pumnul în masă după garanții, iar dacă nu le primește amenință nu doar Ucraina, acum amenință tot Occidentul.

Armand Goșu: Exact. Putin a avut mereu inițiativa, s-a auzit doar el în spațiul public, așa încât discuțiile de la Geneva din 11 ianuarie și de la Bruxelles din 12 ianuarie, vor fi mai mult despre garanțiile de securitate, cerute de Rusia, decât despre îngrijorările Occidentului față de Rusia.

După video-conferința din 7 decembrie, Putin a început recitalul. A doua zi, tot de la Soci, de unde a purtat și convorbirea cu Biden, Putin anunță că pregătește propuneri scrise pentru americani.

Poate vă amintiți imaginea cu Putin și premierul grec Mișotakis pe o verandă, în fața unor scări...și, deodată, aflăm că rușii lucrează la niște observații pentru americani. În primul moment, chiar nu înțelegeam despre ce e vorba.

Două zile mai târziu, la 10 decembrie, ministerul rus de Externe publică a declarație privind dialogul cu SUA și alte țări occidentale privind garanțiile de securitate. Pe un ton ferm diplomația rusă anunță că cere garanții de securitate împotriva extinderii NATO, că Moscova le vrea în scris, pentru că și în trecut occidentalii au promis sovieticilor că nu extind alianța și au încălcat promisiunea. Deplânge faptul că NATO a devenit o organizație anti-rusească și că este inacceptabilă decizia de la summitul de la București ca Ucraina și Georgia să devină în viitor membre NATO. Documentul e mai lung, principalele idei le regăsim în cele două documente, proiectul de tratat cu SUA și proiectul de acord cu NATO. Rușii le-au postat pe site-ul ministerului lor de Externe la 17 decembrie. Ar mai fi vreo două interviuri date de adjunctul lui Lavrov, Riabov, cel care se ocupă de dosar, de altfel, și de alt viceministru, Grușko. Sper că cei care discută cu delegația rusească le citesc până la întâlnirile de la Geneva și Bruxelles, pentru că acolo aveți o bună parte din argumentele părții ruse.

Trebuie înțeles cum gândesc rușii. Cred că merită să fie luați în serios, vor fi negocieri infernale pentru occidentali. Sper mai întâi că americanii să-și poată mobiliza aliații din NATO, mai ales pe cei care au relații bune cu Putin și adesea au făcut jocurile Rusiei.

Sanctiunile cu care Occidentul amenință Rusia ar putea să-l facă pe Putin ceva mai pașnic?

Armand Goșu: Cred că ar trebui să cădem de acord asupra faptului că Rusia nu e Iran și nici Coreea de Nord. Sanctiunile au efect limitat. În momentul în care au fost adoptate pachetele respective după anexarea Crimeei și doborârea avionului malaezian, a fost o mișcare inteligentă, dar apoi Occidentul a pierdut inițiativa. În ultimii 7 ani, Rusia s-a pregătit pentru diverse sanctiuni, așa că lovitura va conta, dar nu va paraliza vreun domeniu. S-a vorbit despre blocarea convertirii rublei în dolar sau altă valută străină. Pe cine lovește această măsură? Sau cea împotriva investitorilor în certificatele de valoare rusești.

Rusia a răspuns deja cu reducerea livrărilor de gaze către Europa.

Armand Goșu: Și doare tare, pentru că este iarnă, iar politicienii occidentali joacă meciul cu Putin cu ochii la sondajele interne. Recent am avut invitat la curs un expert în dosarul energetic rusesc, Cristian Tătaru, și am aflat și eu cu surprindere că Rusia are o cotă de 46% din totalul importurilor de gaz din UE, obținând 21 de miliarde de Euro, gaz pe conductă plus LNG. Sunt cifre europene, pe care colegul mai tânăr le-a adunat cu acribie. Așa de tare a combătut UE monopolul Gazprom, încât cota de piață a acestuia a crescut de la 25% în 2009 la 40% în 2020. Deci, Putin se va juca și cu frica europenilor de frig în case, așa că nu se pune problema unor sanctiuni împotriva Gazprom-ului.

Cum ar trebui să răspundă SUA și NATO Rusiei?

Armand Goșu: Americanii vor conta, în primul rând, ei vor da tonul. Vor trebui să fie atenți la ce semnale dau, mai ales acum

după retragerea din Afganistan. Problema flancului estic este că administrația Biden vrea de la relația cu Rusia doar stabilitate și predictibilitate, ca să se poată concentra pe China, un competitor strategic mult mai important. Prin poziționarea lor activă de partea Ucrainei, vor mai conta Polonia și Țările Baltice. În același timp, este primul examen important pentru noul cancelar german Olaf Schultz și coaliția de la Berlin. Negocierea cu Rusia este un test important și pentru Macron care va încerca peste câteva luni să câștige un nou mandat de președinte al Franței.

Nu cred că într-o negociere cu Rusia trebuie să lipsească Crimeea, Donbass, mercenarii Wagner care cutreieră lumea, Abhazia, Osetia de Sud, libertățile fundamentale din Rusia, drepturile omului în Rusia, situația particulară a lui Navalnâi.... Altfel, e ca și cum Occidentul negociază în genunchi cu Putin. Care Putin vrea să-și crească și el procentele din sondaje pentru că are de dat un examen în 2024, când vor fi alegeri prezidențiale în Federația Rusă. Orice exercițiu electoral, oricât ar fi el de *fake*, e o potențială amenințare la supraviețuirea unui regim autoritar electoral.

Vor face americanii concesii? De pildă NATO va renunța la Deveselu?

Armand Goșu: Occidentul dar și Rusia vor trebui să facă concesii. E prematur să discutăm despre ele. Deveselu... chiar dacă este obsesia lui Putin, în actualul context din Iran, fără rezolvarea dosarului nuclear, e puțin probabil ca NATO să renunțe. În afara bazei de la Kogălniceanu, care a fost de tranzit către și dinspre Afganistan, Deveselu a fost prima prezență americană pe flancul estic, deci are o uriașă încărcătură simbolică. A fost proiectul vice-președintelui Biden, în administrația Obama. Să ne

amintim de relația specială dintre actualul președinte american și Băsescu, de vizitele lui la București. Nu cred că astăzi pentru administrația Biden e acceptabilă varianta renunțării la Deveselu. Și apoi mai este și lobby-ul polonez la Washington, destul de puternic și el.

Dar nu pot exclude.... Deși ce-ar putea să primească SUA la schimb? Mi-e greu să imaginez un context în care Rusia renunță la instalațiile A2/AD din Crimeea și Kaliningrad iar NATO la interceptoare... dar totul depinde de negocieri.

Important e că Kremlinul și Casa Albă discută. Pentru că alternativa la discuții și negocieri este războiul.

Va fi război, Putin va ataca Ucraina?

Armand Goșu: Depinde de ce obține la negocierile cu americanii. Dar n-aș exclude deloc că nemulțumiți de întâlnirile de la Geneva și Bruxelles, rușii vor declanșa atacuri surpriză, mai degrabă prin intermediul separatiștilor sau a mercenarilor Wagner, împotriva trupelor regulate ucrainene. Deci, ochii mari pe Donbass, până se termină Olimpiada de la Beijing. Dar, în funcție de mersul negocierilor, și după aceea.

Dar societatea rusă ar sprijini un război cu Ucraina? Aveți ceva sondaje credibile?

Armand Goșu: Nu de mult a fost dat publicității un sondaj al Centrului Levada, cu ceva date interesante. E singurul institut de sondaje credibilă din Rusia. Potrivit acestui sondaj, 60% dintre respondenți consideră că SUA și NATO sunt vinovate de escaladarea tensiunii la granița dintre Rusia și Ucraina. Doar 4% consideră că Rusia e vinovată, iar alți 16% cred că escaladarea se datorează Ucrainei. Rețineți că 3-4% e procentul obișnuit care

consideră că Rusia e vinovată, așa a fost și cu doborârea avionului malaezian. Pe locul doi în sondaje e teama de un război, și nu mai puțin de 75% apreciază că războiul cu Ucraina e posibil, dar Occidentul va fi vinovat de declanșarea lui. Interesant că în categoria de tineri 18-24 de ani, adică cei încorporați în armată, 66% au o părere bună despre Ucraina. Un motiv în plus ca Putin să facă un război proxi, prin separatiștii din Donbass și să se sprijine pe mercenarii Wagner, oameni fără păreri personale.